

Ontstelligend veel Belgen

BIJNA DRIE KEER MEER DODEN DAN IN NEDERLAND

In ons land sterven ontstelligend veel mensen door woningbranden. In 2014 kwamen op die manier 69 mensen om het leven, zo blijkt uit een telling die dodelijke branden in België voor het eerst sinds 2005 opnieuw in kaart brengt. Ons land doet het daarmee slechter dan de buurlanden, en véél slechter dan Nederland. CEDRIC LAGAST

De twee Ierse studentes die een kotbrand in Leuven niet overleefden. De peuter-tweeling (3) die stierf in de vlammen boven de pittazaak van hun ouders in Torhout. De bejaarde man die als enige niet kon ontsnappen uit een rusthuisbrand in Schaarbeek. In 2014 zijn we een paar keer opgeschrikt door dramatische branden. Niemand weet echter hoeveel het er in totaal zijn. Ook de overheid niet, want die is in 2005 gestopt met het bijhouden van cijfermateriaal. Op

internationale kaarten met de statistieken is België al jaren een blinde vlek.

Tim Renders, een Leuvense brandweerman en adviseur brandveiligheid, heeft alle cijfers zelf een jaar lang bijgehouden. 'Omdat je geen campagnes tegen branden kan opstarten als je niet weet waar ze gebeuren, hoe ze ontstaan, en wie de slachtoffers zijn.'

Woningbranden zijn over het hele land een probleem, zo blijkt.

Want er sterven bijna net zo veel mensen in Vlaanderen (33) als in Wallonië (32). Het vuur doodde iets meer mannen (38) dan vrouwen (30), maar vooral het hoge aantal kinderen valt op: 8 kinderen, de meeste tussen de 3 en de 6 jaar. Drie kinderen stierven nadat ze met een rondslingerende aansteker hadden gespeeld.

Vooral 's nachts worden branden dodelijk: 44 mensen werden verrast in hun slaap. De meesten stierven overigens door verstikking.

Het overgrote deel van de branden ontstaat per ongeluk. De meest voorkomende oorzaak is een vergeten sigaret: 14 mensen stierven doordat ze in slaap waren gevallen na het aansteken van een sigaret. Ook vergeten kaarsen (2 doden), frietketels (2), en gasfornuizen (4) bleken dodelijk.

Zes mensen stierven na een probleem met een verwarmingstoestel, en drie branden worden toegeschreven aan een gaslek. Twaalf keer was een kortsluiting de oorzaak.

Twee slachtoffers konden levend uit hun brandende woning ontkomen, maar liepen daarna de vlammen weer in, in een poging iets te redden. Zo liet een vrouw het leven omdat ze haar gsm ging halen.

Buurlanden

In Nederland schommelt het aantal doden al jaren rond de 40. In 2013 bijvoorbeeld stier-

ven 39 Nederlanders in een brand. 'Voor 2014 komen we aan 51 doden, maar dit zijn ruwe cijfers', zegt René Hagen van het Nederlandse Instituut Fysieke Veiligheid (IFV). 'Zelfdodingen, bijvoorbeeld, moeten er nog uitgefilterd worden. Wellicht zal het uiteindelijke getal zo'n 10 slachtoffers lager liggen.'

Niet alleen kent Nederland minder slachtoffers, het is met 16,8 miljoen inwoners ook groter. Omgerekend hebben de Nederlanders 2,3 dodelijke slachtoffers per miljoen inwoners. België telde vorig jaar 6,2 doden per miljoen inwoners, dus bijna drie keer meer. Maar niet alleen Nederland, ook de andere buurlanden doen het beter dan België.

'Die hoge score ligt alvast niet aan jullie brandweerkorpsen', zegt Hagen. Hij is lector Brandpreventie bij onze noordburen, en een autoriteit in zijn vakgebied. Volgens Hagen

Hoe ontstaat brand?

- Kortsluiting algemeen (4)**
- Problemen met verwarming (6)**
 - Petroleumkachel (2)
 - Gaskachel (3)
 - Houtkachel (1)
- Kaars (2)**
- Kortsluiting elektrische deken (2)**
- Frietketel vergeten (2)**
- Brandende doek (1)**
- Kortsluiting stopcontact (1)**
- Kortsluiting waterkoker (1)**
- Gasfornuis vergeten uit te doen (4)**
- Kortsluiting keukenapparaat (1)**
- Sigaret (14)**
- Gaslek (4)**
- Kind speelt met aansteker (3)**
- Aangestoken branden (6)**
- Smeulend vuurtje (1)**
- Kortsluiting apparaat (3)**
- Onbekende oorzaak (14)**

Vlaanderen 33 doden

RENÉ HAGEN
Expert brandpreventie

Als er brand uitbreekt, moet je onmiddellijk vertrekken en niet eerst nog wat spullen verzamelen of de brandweer bellen. Want door de vele kunststoffen in huis verspreidt het vuur zich razendsnel

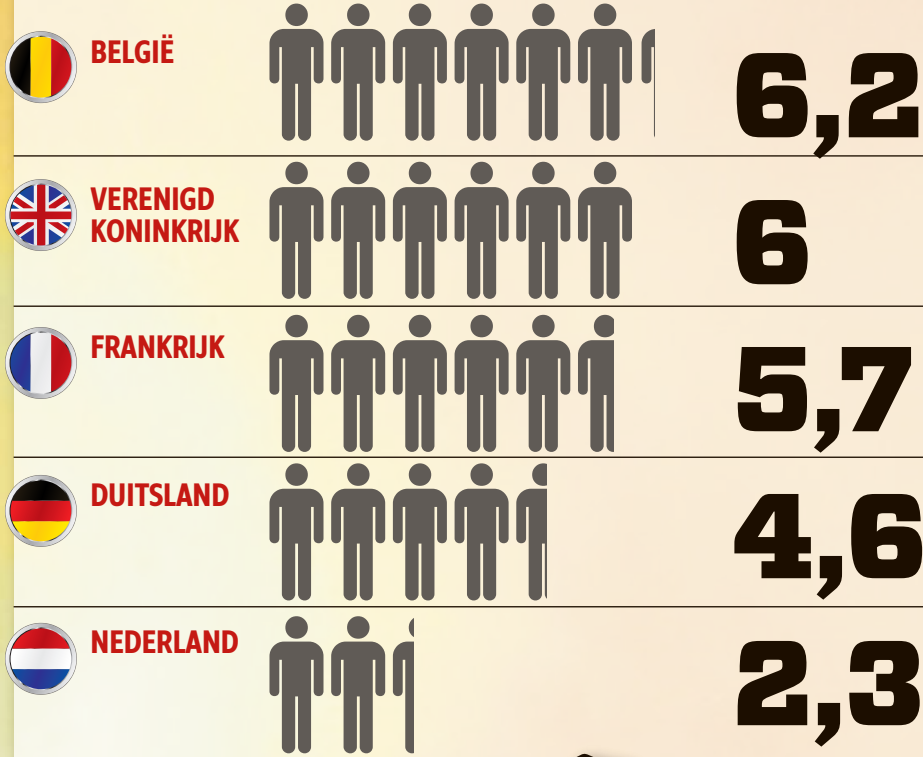
sterven in woningbrand

halen alle West-Europese brandweerkorpsen hetzelfde niveau. De gemiddelde interventietijd in ons land – de tijd tussen alarm en aankomst – bedraagt 9 minuten en 50 seconden.

‘Nederland doet het goed door onder meer de rookmelders: 68 procent van de woningen is ermee uitgerust. In het Verenigd Koninkrijk is dat zelfs 89 procent.’ Uit een recente rondvraag blijkt dat slechts 43 procent van de Vlaamse huizen zo’n melder heeft.

‘Mensen moeten vooral ook vluchtgedrag aanleren’, zegt Hagen. ‘Als er brand uitbreekt, moeten ze onmiddellijk vertrekken en niet eerst nog wat spullen verzamelen of de brandweer bellen. Branden verspreiden zich razendsnel door de vele kunststoffen. Je hebt nergens tijd voor. Als de brandweer arriveert, is het eigenlijk al te laat.’

Doden door brand per miljoen inwoners

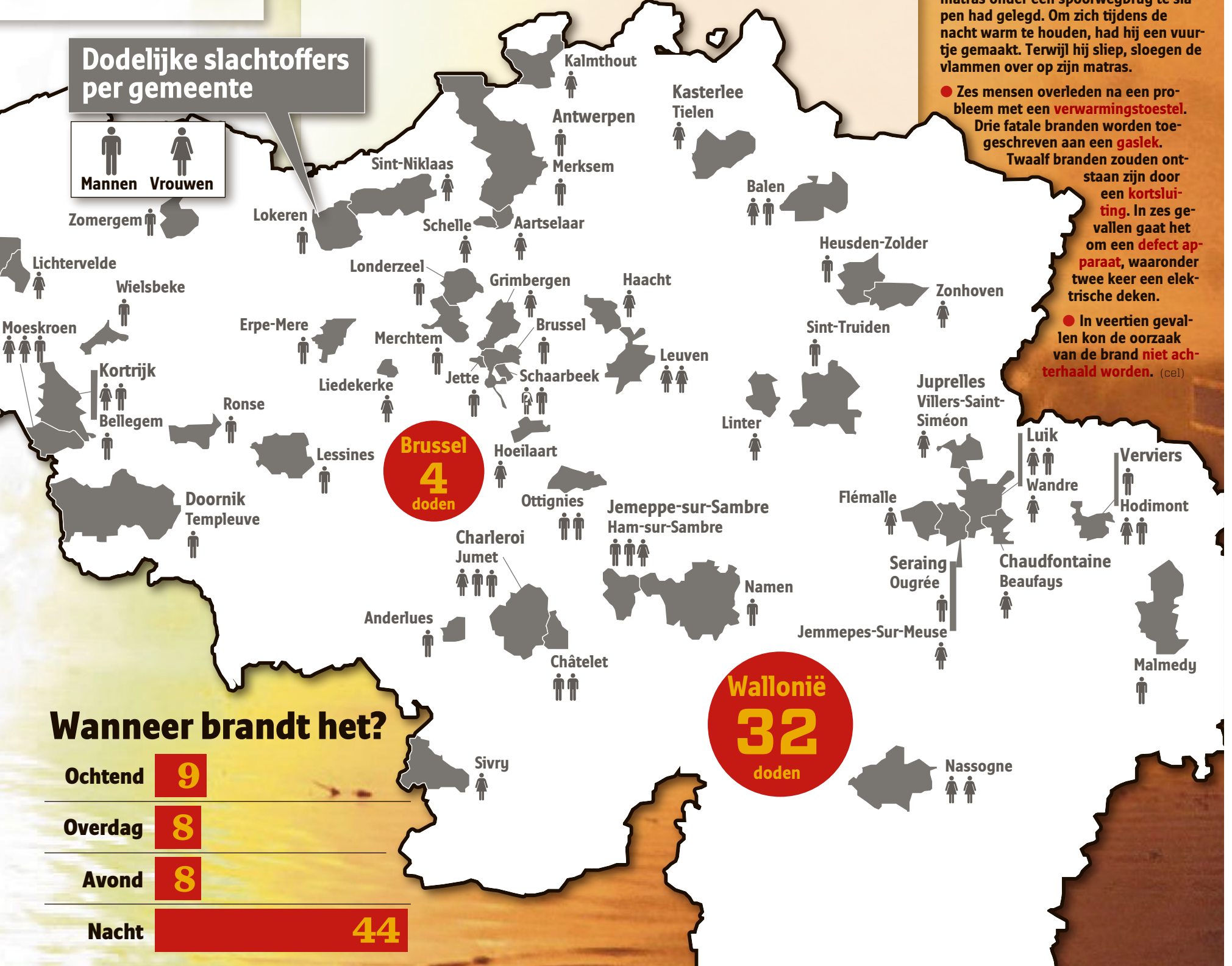


OVER HET HELE LAND

- Vorig jaar stierven in ons land 72 mensen bij 60 branden. Na onderzoek bleek dat het bij drie branden om zelfdoding ging, wat het Belgische cijfer op 69 accidentele slachtoffers brengt.
- Slechts drie dodelijke branden – in Moeskroen, Châtelet en Hodimont – zijn wellicht door iemand aangestoken. Of het de bedoeling was om iemand te doden, is nog niet overal uitgeklaard. In Hodimont bijvoorbeeld, werd een geparkeerde auto op straat in brand gestoken, waarna de vlammen oversloegen op een woning.
- Het overgrote deel van de Belgische branden ontstond per ongeluk, of door een onvoorzichtigheid. De meeste branden waren woningbranden, al ontstonden drie branden in instellingen en bejaardentehuizen.
- Woningbranden zijn geen regionaal fenomeen. In het hele land vielen dodelijke slachtoffers.
- Eén slachtoffer was een dakloze man, die zich in november in Etterbeek op een matras onder een spoorwegbrug te slapen had gelegd. Om zich tijdens de nacht warm te houden, had hij een vuurtje gemaakt. Terwijl hij sliep, sloegen de vlammen over op zijn matras.
- Zes mensen overleden na een probleem met een verwarmingsstoel. Drie fatale branden worden toegeschreven aan een gaslek. Twaalf branden zouden ontstaan zijn door een kortsluiting. In zes gevallen gaat het om een defect apparaat, waaronder twee keer een elektrische deken.
- In veertien gevallen kon de oorzaak van de brand niet achterhaald worden. (cbl)

Dodelijke slachtoffers per gemeente

 Mannen  Vrouwen



Wanneer brandt het?

Ochtend	9
Overdag	8
Avond	8
Nacht	44